

проблеми є надання можливості студентам отримувати подвійну спеціалізацію, наприклад, перекладачів-референтів (translation assistants) і практична диференціація спеціальності переклад

(переклад конференцій, аудіовізуальний переклад, медичний, технічний переклад тощо). Вивчення цієї диференціації є подальшим напрямом нашого дослідження.

Література

1. Константинова Н.А. Подготовка переводчиков в сфере профессиональной коммуникации – важный элемент интеграции национальных систем образования / Н.А.Константинова, И.Д.Михеев // Современные проблемы науки и образования. – 2006. – № 4. – С. 46-47.
2. Подготовка и работа профессиональных переводчиков в Англии. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.langinfo.ru/index.php?sect_id=862>. – Мова рос.
3. Brennan J. The employment of UK graduates: comparisons with Europe and Japan / J.Brennan, B.Johnston, B.Little, Tarla Shah and Alan Woodley. – London: The Open University Centre for Higher Education Research and Information, 2010. – 45 p.
4. Smithers A. All Our Futures: Britain's Education Revolution / Alan Smithers / A Dispatches Report on Education – London : Channel 4 Television, 1993. – 341 p.

Сергеева Е.В.

Профессиональная подготовка переводчиков референтов в университетах Великобритании

Статья исследует проблемы профессиональной подготовки переводчиков в Великобритании и их трудоустройства после окончания университета. В статье рассматриваются особенности высшего профессионального образования будущих переводчиков, направления их профессиональной подготовки и недостатки законодательной базы поддержки деятельности профессиональных переводчиков.

Ключевые слова: направления подготовки британских переводчиков, трудоустройство, устный переводчик, письменный переводчик, программы обучения переводчиков, оплата работы переводчика.

Sergeyeva O.V.

Professional training of interpreters-referents in British universities

The article explores the problems of vocational training of interpreters and translators in the United Kingdom and the problems of the graduates' employment. The article studies the peculiarities of higher vocational education of future interpreters and translators, branches of their training and disadvantages of legislative basis of support of professional interpreters and translators' work.

Key words: branches of training of British interpreters and translators, employment, interpreter, translator, interpreters and translators' training programs, translator's fees.

УДК 37.035

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ДОЗВІЛЛЯ СТУДЕНТІВ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ

Сидор І.П.

У статті обґрунтовано роль органів студентського самоврядування в організації дозвілля студентів вищих навчальних закладів з метою задоволення та реалізації інтересів та потреб, розкриття творчого потенціалу, соціального виховання та активізації суспільно-громадської діяльності студентів. Охарактеризовано напрями та форми діяльності студентських об'єднань вищих навчальних закладів України. Виявлено проблеми в організації дозвілля студентів вищих навчальних закладів та окреслено можливі шляхи їх вирішення.

Ключові слова: дозвілля, дозвіллєва діяльність, студенти, органи студентського самоврядування, вищі навчальні заклади, студентські об'єднання.

Одним з головних об'єктивних факторів, що впливають на сферу дозвілля є соціальна політика держави, метою якої є створення належних умов для життєдіяльності особистості. В Україні у контексті реалізації соціальної політики існує низка невирішених проблем. Це стосується, насамперед, подолання «залишкового принципу» ставлення до вирішення проблем дозвілля та культури в цілому; зміна ставлення до формування культурної ситуації з опануванням світовими культурними надбаннями; невідповідність діяльності закладів і установ культури сучасним вимогам, відсутність визначеного стандарту гарантованих державою безплатних культурних послуг; відсутність середньої та довготривалої державної політики стосовно культурного розвитку; непідготовленість кадрів соціокультурної сфери до нових економічних умов; відсутність чіткої програми підтримки культурних індустрій; відсутність єдиного інформаційного культурного простору і мережі партнерських зв'язків на вертикальному і горизонтальному рівнях; практична відсутність України як держави в європейському і світовому культурному просторі, в системі європейських куль-

турних проектів.

Праці українських дослідників (Л. Аза, І. Бех, І. Бебешкіна, В. Воловик, А. Воловик, І. Зязюн, І. Звєрева, А. Капська В. Кірсанов, В. Перебенесюк, І. Петрова, В. Піча, М. Поплавський, Н. Цимбалюк, та ін.) присвячені вивченням психолого-педагогічних та соціально-педагогічних аспектів, функцій та принципів дозвілля, дослідженням основних засад його організації. Проблеми формування культури дозвіллєвої діяльності студентів у вищих навчальних закладах України вивчають науковці В. Астахова, . Кірсанов, С. Пішун, О. Семашко, В. Степура, А. Стоян, С. Цюлюпа, ВЛ. Сохань, В. Суїменко, Н. Черниш, О. Якуба, А. Ярова, І. Соколова, В. Тюска та інші.

Основною метою статті є розкрити важливість організації змістового дозвілля студентів вищих навчальних закладів з метою задоволення та реалізації їх інтересів та потреб, розкриття творчого потенціалу, соціального виховання та активізації суспільно-громадської діяльності.

Правильно організоване дозвілля студентів є важливим фактором формування в них демократичних цінностей і духовності, без яких не можна досягти високої якості та ефективності вищої освіти. Міністерство освіти та науки України наголошує на необхідності вжити всіх можливих заходів щодо радикальної зміни соціально-психологічного клімату навчальних закладів [4].

Основною структурою, котра організовує дозвілля студентів вищих навчальних закладів України є органи студентського самоврядування. У вищих навчальних закладах України студентське самоврядування трактується як форма організації діяльності студентів та аспірантів, що сприяє максимальному виявленню і реалізації їх творчих здібностей, формуванню моральних та професійних якостей, відповідальності за результати своєї життєдіяль-

ності [5, с. 98]. Діяльність органів студентського самоврядування спрямована на вдосконалення навчально-виховного процесу, підвищення якості навчання, виховання культури студентів і аспірантів, збільшення їх соціальної активності та відповідальності.

Основними завданнями діяльності органів студентського самоврядування є захист прав та інтересів студентів; активізація участі студентів у роботі університету; створення різноманітних клубів та об'єднань за інтересами; організація студентського дозвілля; забезпечення інформаційної, технічної, матеріальної підтримки для проведення різноманітних заходів; надання юридичної допомоги та консультацій щодо прав та обов'язків студентів; встановлення міжузівських та міжнародних зв'язків для обміну інформацією та набуття досвіду.

У процесі реформування вищої освіти в нашій країні конструктивна роль відводиться студентським спілкам, наголошується, що студентство є повноправним партнером в управлінні вищою освітою. Болонський процес орієнтє вищі навчальні заклади на залучення студентів як компетентних, активних і конструктивних партнерів до формування зони європейської освітнього простору [30, с.31].

У переважній більшості вищих навчальних закладів України виконавчим органом студентського самоврядування є Студентський парламент, до складу якого входять такі відділи: навчально-науковий, соціально-економічний, міжнародних зв'язків, побутово-житловий, організаційний, культурно-масовий, спортивний. Відділи відповідно поділяються на сектори: удосконалення навчально-виховного процесу, релігії та моралі, по роботі з учнівською молоддю, волонтерський, інформаційний тощо.

На увагу заслуговує досвід роботи Студентського парламенту Київського національного університету імені Тараса Шевченка як «представницького органу навчального колективу студентів та аспірантів університету». Такий статус надає йому право призначати референдуми студентів та аспірантів, опротестовувати рішення Вченого Ради та адміністрації університету з питань студента-парламенту та аспірантського життя. У складі студента-парламенту працюють: навчально-науковий, соціально-економічний відділи, а також відділи з побутово-житлових, культурно-масових питань. Відділи також поділяються на сектори: удосконалення навчально-виховного процесу, міжнавчальних та міжнародних зв'язків, по роботі з учнівською молоддю, інформаційний тощо.

На жаль, у структурі органів студентського самоврядування практично відсутні відділи зв'язків з громадськістю та інформаційні, метою яких є інформування студентів про заходи, проекти, перспективи діяльності студентської громади, пропагування активної громадської, суспільно-корисної діяльності студентів, підтримка студентської видавничої діяльності та поновлення сайтів університетів, які мають бути живим джерелом комунікації між студентами, викладачами, адміністрацією, різними соціальними інституціями, що сприятиме створенню позитивного іміджу університету.

На нашу думку, формуванню всебічно і гармонійно розвиненої особистості майбутнього професіонала у вищих навчальних закладах України, який зможе пристосуватися до нових соціально-економічних умов розвитку суспільства, сприятиме активна участі студентів у студентських клубах, гуртках, товариствах, студіях, об'єднаннях за інтересами.

Простежується підвищення інтересу студентів до отримання корисної інформації на дозвіллі за допомогою телебачення, електронних видань, Інтернету, що свідчить не лише про розважальний напрям дозвіллевої діяльності, а й пізнавальний. Глобалізація комп'ютерної мережі впливає на дозвілля та змінює його, створюючи віртуальні форми дозвіллевої діяльності. Сьогодні, професійні об'єднання, клуби за інтересами створюють власні сайти та форуми, надаючи багато корисної інформації своїм членам. Позитивним у віртуальних формах дозвіллевої діяльності є те, що вони створюють додаткові можливості для самоосвіти, самовдосконалення, отримання додаткових знань, умінь, навичок, сприяють підготовці до майбутньої професійної діяльності.

Досить різноманітними за напрямами діяльності є студентські об'єднання Київо-Могилянської Академії: інтелектуальні клуби (Молодіжний гуманітарний центр, Могилянський інтелектуальний

клуб, клуб «Юнеско»), студентський кіноклуб, сходознавчий гурток, клуб спортивного туризму «Стрім», літературний клуб «Літ-тусівка», мистецько-інформаційне товариство СМІТ. Необхідно констатувати той факт, що тільки в деяких університетах України діють екологічні клуби та об'єднання. Прикладом діяльності екологічних клубів може бути клуб «Зелена Хвиля» Києво-Могилянської Академії – це екологічна організація студентів та випускників НаУКМА, що сприяє збереженню навколошнього природного середовища, проводячи освітню та інформаційну діяльність. Метою діяльності цього клубу є: надавати студентам можливість набути професійного досвіду природоохоронної діяльності; сприяти самореалізації екологічно свідомих студентів і згуртуванню студентської громади навколо принципів охорони навколошнього природного середовища; формувати імідж Академії, як «екологічно свідомого» навчального закладу України.

Як свідчить аналіз практики, поширеними формами дозвіллевої діяльності студентів в Україні є: клубна робота за інтересами, спортивно-масовий туризм, художня самодіяльність, аматорські об'єднання, драматичні гуртки, і, на жаль, практично відсутні служби соціально-психологічної допомоги; волонтерські, екологічні, суспільно-політичні, об'єднання; об'єднання, що представляють інтереси та забезпечують захист різних груп студентства – гендерні, іноземних студентів, національних та етнічних меншин, студентів з особливими потребами та функціональними обмеженнями, студентських сімей.

Результати проведенного нами анкетування серед студентів психологічно-педагогічного факультету Тернопільського національного університету свідчать, що в сучасних умовах спостерігається підвищення бажання студентів до створення молодіжних організацій соціального спрямування, які є адекватними інтересам та настроям молодих людей. Так, відповідаючи на запитання «Які студентські організації, ви вважаєте, необхідні в університеті?», респонденти стверджують: благодійні (65%); морально-психологічні (49%), правові (33%); спортивно-рекреаційні (29%); освітні (27%), літературно-мистецькі (29%), музичні (36 %), екологічні (21%), економічні (16%), політичні (8 %).

Виявлено, що причинами незадоволення студентами дозвіллевими заходами, які проводяться в університеті є: низький рівень підготовки, оформлення та сценарію цих заходів. Можливо це спричинено недостатнім матеріально-технічним забезпеченням проведення культурно-масових заходів у вищих навчальних закладах, відсутністю співпраці вищих навчальних закладів з органами місцевого самоврядування, державними та приватними організаціями.

У вищих навчальних закладах України не набула широкого розповсюдження волонтерська та благодійна діяльність студентських об'єднань. Немає розуміння студентами того, що волонтерство – це шлях отримання життєвого та професійного досвіду, оволодіння певними знаннями та вміннями, налагодження соціальних контактів, що дають поштовх для подальшого професійного росту. На думку дослідниці А. Капської, проблемою зачленення студентів до волонтерської діяльності в Україні є наявність нерозуміння між фахівцями та студентами. Фахівці часто не довіряють студентам, не визнають їхньої кваліфікованості і допускають волонтерів до мало значущих видів роботи, що ображає їх гідність і відштовхує від волонтерської роботи та надання допомоги [2, с.251-252].

За умови відсутності організованої та ефективної системи політичної освіти зростає роль і значення культурно-дозвіллевих закладів у формуванні політичної культури студентів. Розробка дозвіллевих програм та заходів сприяє формуванню політичних норм, традицій, установок та ціннісних орієнтацій. Велику роль у цьому процесі відіграють студентські політичні клуби та об'єднання, які ініціюють вибір та вирішення актуальних політичних проблем. Студенти мають активно визначати напрямки, мету і завдання їх політичної діяльності, вибір форм, методів та засобів.

На жаль, у діяльності суспільно-політичних студентських об'єднань вищих навчальних закладів України мало проводяться такі форми роботи як: організація ініціативних кампаній та акцій, проведення дебатів, форумів, семінарів, що дають змогу масово-

го залучення молоді до вирішення політичних проблем. На нашу думку, особливість формування політичної культури студентства в умовах дозвілля полягає, перш за все, в їх активній участі.

Студентів необхідно заполучати до розробки та реалізації довготривалих програм та проектів. Особливістю соціокультурних проектів і програм є те, що ініціаторами і безпосередніми учасниками їх реалізації є не тільки фахівці та професіонали дозвіллєвої сфери, але й самі студенти або студенти спільно з представниками інших соціальних груп. Соціокультурні проекти виконують як функцію стимулювання ініціативи та творчості студентства, так і соціально-педагогічну, котра передбачає участь у процесі управління суспільством та саморозвитком, формування світогляду та усвідомлення своїх прав та обов'язків.

Ми погоджуємося з висновком дослідниці І. Петрової про те, що дозвіллева діяльність може бути використана для підвищення творчої активності, виявлення обдарованих особистостей і сприяння їх самореалізації. Реалізація дозвіллевих проектів і програм дозволить інтегрувати та раціонально реалізувати функції наявної інфраструктури шкіл, освітніх закладів, клубних установ, діючі кіномережі, спортивні організації [6].

Свідченням позитивних здобутків у сфері соціального партнерства може слугувати діяльність Харківського міського центру дозвілля молоді, котрий співпрацює з органами місцевого самоврядування та усіма студентськими органами самоврядування вищих навчальних закладів міста, шляхом залучення студентів до розробки та реалізації програм у сфері молодіжної політики (організація студентського дозвілля, соціально-правовий захист студентів, зайнятість); втілення програм з вирішення соціальних проблем (волонтерство, екологічні проекти); проведення заходів освітнього, культурного, політичного спрямування (бесіди, дебати, форуми); розробка друкованих та електронних видань соціально-психологічної, соціально-педагогічної, правової та просвітницько-інформаційної спрямованості для молоді.

Аналіз функціонування органів студентського самоврядування та діяльності студентських об'єднань у вищих навчальних закладах України, дозволив виявити низку проблем, пов'язаних з організацією дозвілля та розробкою програм щодо участі молоді в дозвіллєвій діяльності:

- невідповідність пріоритетів державної політики у сфері дозвілля сучасним вимогам;
- відсутність програм підтримки розвитку діяльності дозвіллевих установ, котрі б відповідали потребам та інтересам студентів;
- недостатня кількість професійних фахівців дозвіллєвої сфери, які б володіли новими технологіями організації та регулювання дозвіллєвої діяльності;
- недостатня активність України в європейському і світовому просторі вищої освіти, в системі європейських соціокультурних проектів;
- відсутність налагодженого співпраці суб'єктів дозвіллєвої діяльності з адміністрацією, органами студентського самоврядування, студентськими профспілками, об'єднаннями та клубами вищих навчальних закладів;
- недостатне врахування ролі соціальних, індивідуальних, психологічних, гендерних та професійних факторів в організації дозвілля молоді;
- обмеженість доступу до інформації та обміну інформацією

- низька як технічна, так і матеріальна база для підтримки діяльності органів студентського самоврядування.

Висновки. Сфера дозвілля у вищих навчальних закладах України виконуватиме функції розвитку та становлення особистості молодої людини лише за умови відповідності організації діяльності на дозвіллі їхнім інтересам та потребам. Це можливе в результаті співпраці цих об'єднань з державними структурами та установами, котрі не тільки покликані вирішувати певні проблеми молоді, але й надавати відповідну фінансово-матеріальну підтримку. Студентство має стати суб'єктом організації дозвілля, активним учасником, а не пасивним споживачем, а це дасть можливість розвитку нових інноваційних форм дозвіллєвої діяльності, де будуть враховані усі, як колективні, так індивідуальні інтереси та потреби студентської молоді. Виходячи з вище сказаного, висловлюємо думку про те, що у вищих навчальних закладах необхідна:

- розробка нормативно-правової бази, котра забезпечить сприятливі умови для регулювання та саморегулювання діяльності студентів на дозвіллі;
- створення розгалуженої інфраструктури з інноваційними типами дозвіллевих закладів, котрі б відповідали сучасним запитам українського студентства;
- координація та встановлення партнерських зв'язків органів студентського самоврядування з державними, приватними та громадськими організаціями;
- розробка нової моделі організації дозвіллєвої діяльності студентів, з урахуванням особливостей вищого навчального закладу та спеціалізації студентів,
- дотримання принципів організації дозвіллєвої діяльності, впровадження нових технологій з урахуванням інноваційних форм та методів та залученням усіх наявних засобів, котра сприяла розвитку особистості та формуванню фахівця на дозвіллі;
- створення оптимальних умов для залучення студенів до активної участі на дозвіллі, формування культури дозвіллєвої діяльності студентів, що є основною умовою інтеграції майбутніх фахівців для виконання соціальних ролей у суспільстві;
- залучення студентів до активної діяльності у розробці соціокультурних проектів, реалізації програм, що має стати пріоритетним напрямом роботи вищих навчальних закладів;
- розглядати студентські клуби та об'єднання не тільки, як місця для розваг студентів, а підвищувати статус видів дозвіллєвої діяльності студентів з допомогою коректного регулювання та соціально-педагогічної організації створювати сферу для розвитку та саморозвитку особистості на дозвіллі;
- розвиток віртуальних форм дозвіллєвої діяльності (студентських форумів, чатів, блогів); створення електронних баз даних для розсилки інформації студентам;
- удосконалення системи професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації фахівців сфері дозвілля, використовуючи як традиційні, так інноваційні технології навчання;
- створення матеріально-технічного та навчально-методичного комплексного забезпечення організації дозвіллєвої діяльності студентів.

Література

1. Європейська практика студентського самоврядування в університетах України: Методичні матеріали / За ред. Т. Б. Буяльської. – Вінниця : [б. в.], 2005. – 82 с.
2. Капська А. Й. Основні закономірності моделювання виховного процесу / Алла Йосипівна Капська // Нові технології виховання: зб. наук. статей / відп. ред. С. В. Кириленко. – К. : ІСДС, 1995. – С. 91-96
3. Пішун С. Г. Формування культури дозвілля студентів вищих навчальних закладів в умовах роботи студентського клубу: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.07 «Теорія і методика виховання» / Пішун Сергій Григорович. – К., 2005. – 222 с.
4. Пріоритетні напрями розвитку освіти і науки у 2006 році // Освіта України. – 2006. – 20 черв. (№45/46).
5. Положення про студентське самоврядування у вищих навчальних закладах // Інформаційний вісник вищої освіти. – 2002. – № 7. – С. 98-100

Сидор І.П.

Проблемы и перспективы организации досуга студентов высших учебных заведений Украины

В статье обоснована роль органов студенческого самоуправления в организации досуга студентов высших учебных заведений с целью удовлетворения и реализации интересов и потребностей, раскрытие творческого потенциала, социального воспитания и активизации социально-общественной деятельности студентов. Охарактеризованы направления и формы деятельности студенческих объединений высших учебных заведений Украины. Выявлены проблемы в организации досуга студентов высших учебных заведений и намечены возможные пути их решения.

Ключевые слова: досуг, досуговая деятельность, студенты, органы студенческого самоуправления, высшие учебные заведения, студенческие объединения.

Sydar I.P.

Problems and prospects of students' leisure organization in higher educational institutions of Ukraine

The article substantiates the role of the student government in students' leisure activities with the purpose of interests and needs of creative potential, social education and intensification of social and public activities of students. The directions and forms of students' associations of higher education in Ukraine have been characterised. The problems in students' leisure activities have been revealed and the possible solutions have been pointed out.

Key words: leisure, students, higher educational institutions.

УДК 378

КОУЧИНГ ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ МЕТОД НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ

Симодейко С.І.

У статті розкривається сутність, інноваційного методу – «коучинг» – як продуктивного і раціонального засобу організації самостійної навчальної діяльності студентів. У статті запропоновано методи, які найбільш часто використовують коучі для активізації саморозвитку і самонавчання студентів.

Ключові слова: інноваційні методи, навчальна діяльність, коучинг.

Реформування системи освіти в Україні, що спрямоване на відтворення інтелектуального потенціалу нації, виходу вітчизняної науки на рівень світових стандартів, є одним із основних пріоритетів у період національного та духовного відродження суспільства. Такі умови висувають перед її вищою школою завдання щодо орієнтації на широку диференціацію, варіативність, інтеграцію допрофесійної та професійної освіти.

Входження в європейський освітній простір, а також об'єктивна потреба в якісній підготовці майбутніх фахівців, зокрема педагогічних, значно підвищили значення організації якісного навчання студентів. У системі кредитно-модульного навчання у вищій школі, як відомо, значна частка годин виділяється на самостійну роботу. Нажаль, сучасний студент у своєї більшості не готовий до самоконтролю та самоорганізації навчальної діяльності.

Аналіз результатів спеціально розроблених діагностичних процедур, із загального числа студентів-магістрантів, а саме – з 17 чоловік, наприклад, самоконтроль здійснювали тільки 21% студентів; 20% використовували самоконтроль час від часу і 59% взагалі не контролювали якість засвоєння матеріалу, що вивчається. У результаті більш детального вивчення цієї проблеми з'ясувалося, що використання самоконтролю прямо пропорційно підвищенню рівня розвитку пізнавальної активності студентів.

Тому, на нашу думку, стратегічну роль відіграє формування у студентів умінь самоменеджменту, що являє собою постійне і цілеспрямоване використання випробуваних методів роботи в повсякденній практиці, для того, щоб оптимально до змісту використовувати свій час. Основна мета самоменеджменту – максимально раціонально використовувати власні можливості, свідомо керувати перебігом свого життя і переборювати зовнішні обставини.

Сутність самоменеджменту полягає у активному застосуванні завдань, методів для індивідуального самовдосконалення кожного студента (що добре відомо) [1]. Особливий інтерес, на наш погляд, викликає концепція самоменеджменту В. Андрієва, яка базується на прагненні до саморозвитку творчої особистості. Центральна ідея цієї концепції полягає у визначенні в якості інтегральної

узагальненої характеристики сучасного студента творчого характеру його особистості, тобто особистості, здатної до безперервного саморозвитку і самореалізації в одному, а частіше у кількох видах творчої діяльності [4].

Метою статі є розкрити сутність інноваційного методу – для організації самостійної діяльності студентів та обґрунтувати методи, які найбільш часто використовують коучі для активізації саморозвитку, самонавчання студентів.

У сфері освітнього управління використовуються різні способи і підходи до поліпшення процесу навчання і виховання студентів. Одним із сучасніших, що поєднує у собі різні методики і техніки та надає нові можливості швидко навчатися, визнано коучинг, який розглядається як важливий інструмент впливу на результати діяльності окремих людей і організації в цілому.

Коучинг існує і як вид менеджменту, і тоді це цілеспрямований процес розвитку потенціалу співробітників, що сприяє максимізації їх особистої продуктивності та успішної діяльності всієї компанії в цілому. Сучасне управління у стилі коучингу – це погляд на співробітників як на величезний додатковий ресурс професійної діяльності, де кожен співробітник є унікальною творчою особистістю, здатною самостійно вирішувати багато завдань, проявляти ініціативу, робити вибір, брати на себе відповідальність і приймати рішення.

За даними європейських фахівців, це є одним з ефективних методів у менеджменті. Більшість коуч-консультантів визначають його не тільки як метод безпосереднього навчання, але і як філософію, систему технологій і методів, спрямованих на постановку і максимально швидке досягнення цілей.

Коучинг як нова форма консультаційної підтримки з'явився на початку 1980-х років. Спочатку під цим поняттям розумілася особлива форма тренування спортсменів, що претендують на видатні результати. Потім коучинг почали застосовувати бізнесмени-початківці, політики, громадські діячі та зірки шоубізнесу в якості ефективної методики досягнення серйозних особистих цілей. У 1980-х роках коучинг почав відігравати важливу роль у бізнесі, але довгий час був привілеєм лише керівників вищого рівня. Незабаром про ефективність коучингу стало відомо у всьому світі [3].

Серйозне ставлення до ролі коучингу в області організаційного розвитку було підготовлено роботами по ситуаційного лідерства, де коучинг розглядається як стиль керівництва, спрямований на розвиток ініціативи та самостійності підлеглих.

На Заході парадигма коучингу як особливого стилю навчальної взаємодії народилася не раптом, а розвинулася на основі рефлексії передових підходів в галузі наставництва,